



QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS

MANE AGITANDA IN SCHOLIS

Medicorum, Die Iouis xxvii. Maij.

M. IOANNE TOURNIER,
DOCTORE MEDICO,
Moderatore.

An canandum parcius?



IRIPLICIS, qua componimur, substantiæ effluuium, hominem diuinum animal, cibi potûsque necessitati mancipauit, & quasi ad præsepe alligauit. Vixere tamen absq; eo plures, & per diu, quod animalia quoque faciunt *φωλέονται*. Fames & sitis, duo tanquam vultures, non tam iecur quàm ventriculum corporis nostri regem, tundunt vellicantque, affectus ambo secundum & contra naturam. Sine appetentia potest esse fames, sine fame appetentia, quam soluit *θωρεξες*. Fraudari genium nemo æquus æquum censuerit, cum seuiorem inedia & *λιμασχονίαν* grauiâ sequantur incommoda, virium prostratio, marcescente ipsâ solidâ substantiâ, & humore primigenio, exolutisque spiritibus; cardiogmi, à nuda intemperie nunquam; inquietæ corporis iactationes, quales in febribus periculum denunciant; insomnia

Editio secunda.

†

senibus magis quàm pueris familiares; vrinarum suppressiones, quæ à debili vesicæ sensu possunt contingere. Inediam omnium minimè pueri ferunt, præsertim qui viuidiores, omnium facillimè senes. Neque verò minus nocet intemperantia, quæ plures occidit quàm gladius: hoc errore obruitur ciborum copiâ ventriculus, coctio prima deprauatur, quam secunda non emendat, nedum tercia.

VALET sanè in vtramque partem cibus potúsque plurimùm, nec quidquam nos potentiùs immutat, vt idem sanitatem, cuius magna latitudo est, conseruet adimátque. Qui prauo vtuntur victu morborum causas colligunt, atque ij quidem homines non nisi difficulter purgantur, quemadmodum & qui sani. Sanis catharticum qui præscribunt rectè faciunt, & non rectè: qui conualescentibus aut desperatis, ij non rectè. Potus & cibus paulò deterior, verùm suauior meliori quidem, sed minùs suaui, est præferendus. Nocet varius & cupedijs gulam irritans, ambitiosam mensam fortuna, parcam sapientia apponit. Nocet intempestius, & malè apud Persas non nisi regibus hora erat præstituta prandendi, sed suus cuique venter velut solarium fuit. Nocet frequentior, bis in die saturum fieri sanitatis studioso homini nunquam placuerit. Nocet copiosior, omne punctum tulit *Ἐπὶς ἀνορίη.* Neque tamen eadem lex poni debet omnibus: rationem habeat modiperator oportet temporis, regionis, ætatis, & consuetudinis. Hoc vero constat, tum esse vescendum parciùs, cùm & minor est necessitas, & maior à cibo potúsque noxa.

EX largiore cœna & dapfili suscitantur vapores non pauci, qui sursum elati postmodum abeunt in hu-

mores, vnde morborum ilias in cerebro, vel à cerebro; incubus, non quidem dæmonis alicuius ludibrium, sed epilepsia apoplexiæue antesignanus; apoplexia ipsa, misso quamprimum sanguine curanda; gelida mortis imago lethargus, cui idem quoque remedium & statim ab initio conuenit; conuulsio, quæ ebrium de medio tollit nisi febre corripiatur, aut post tempus exhalandæ crapulæ vocem recuperet; paralytis, biliosi humoris effectus nunquam; coryza, qua qui laborant, lienis non tentantur morbis; raucedines, quæ in valdè senibus non coquantur; tabes, quæ insanabilis; Bacchi Venerisque soboles arthritidis, ne pueris quidem parcens; inappetentia & cruditas, vnde totius corporis confusio:

quin corpus onustum

Hesternis vitijs, animum quoque prægrauat vna,
& mentis tarditatem fatuitatēque inuehit.

COE NA verò Platonica & frugalis aduersus tot tantæque sanitatis incommoda remedio est. Illam placidus excipit somnus, nocturnam sitim sedare potens, statim post sanguinis missionem noxius, assumpto pharmaco non item, meridiano longè potior. Per id temporis quo crisis laudabilior contigit quàm interdiu, lædencia cessant externa, sui iuris natiuus calor in corporis centrum se cogit, ingestorum coctionem alimentorum molitur, crudos conficit digeritque humores citra fluxionis periculum, terrifica absunt insomnias, ad humorum, morum, morborumque notitiam deducencia sensus omnes vegetiores sunt, mens perspicacior, tranquillior, non dubio *seuipacius* sanitatisque argumento. Neque verò ijs, qui alere corpus student non saginare, mediocriter prandis cœna est necessaria tam opipara: restaurandis viribus

4850

ista sunt comparata, non voluptati. Habet autem tum quod agat ventriculus, in quem adhuc ζέοντι & ἐξυμμενον aliquid ingeri, quocumque tempore id fiat, vehementer nocet.

PRANDERE nostri solent & cœnare, & rectè quidem. Ijs, qui ad Septentrionem vergunt, naturâ edacioribus minùs conuenit μονοσιτία. Cœnam si expectent impransi, debilitate, tremore, animi defectione corripuntur, illis præterea pallefcunt oculi, vrina redditur crassa & calida, os amarefcit, viscera videntur suspensa, tenebricosa vertigo oboritur, iracundia quoque & mœror. Pueris jentaculo non interdico, sed nec senibus, qui cum laborent calorisi inopiâ, indigent ὀλίγων ὑπερκαυμάτων, sed non ὀλιγάκις. Ante prandij tempus exercitio obsonanda fames: postquam exempta fuerit, & amor compressus edendi, subsequi etiam tum debet labor, sed nec statim, nec vehemens. Si quid reliquiarum ex prandio est, id nox concoquet, modò ne cœna superinducatur largior: vnde flatu, tormina excitantur & ἀσπλην. Parcior si fuerit, corpus reddetur expeditum, vacuum excrementis, aptum laboribus, liberiores erunt animi functiones.

Ergo cœnandum parcius.

Præpugnabat Lutetiæ NICOLAUS ROLAND,
Parisiinus, Anno R. S. H. M. DC. XXI.

*Cette thèse est au nom de l'auteur in 840
de thèses de la faculté de médecine 1V th. 623.*